

войски, минали вече Балкана, сж го ударили на грабежъ и съчь. Баща ми билъ виденъ човѣкъ и ималъ приятели между турскитѣ голѣмци. Това може-би е вдѣхвало довѣрие на съседитѣ къмъ него. Помня, че пжтната ни порта бѣше двойно заключена и подпрѣна съ дебели греди. Всѣки день се печеше много хлѣбъ въ една голѣма фурна. Хората, малки и голѣми, се шураха по двора и изъ кжщи, силно загрижени. Но като първо и най-силно впечатление въ живота ми е голѣмиятъ пожаръ — изгаряне чаршията (пазарището) на града, преди отстъплението на турцитѣ.

Това стана презъ студената зимна нощъ на 31.XII. 1877 г. Дълбоко угрижени, всички бѣха излѣзли на двора да гледатъ. Червени огнени езици се издигаха високо, високо — чакъ до небето. Градътъ и околността бѣха ярко освѣтени, като презъ день. Общъ плачь и страшно ридание... А пожарътъ нѣмаше край и продължи дълго своитѣ опустошения. Два-три дни следъ това се случи нѣщо още по-поразително. Адски грѣмъ и трѣсъкъ разтърси цѣлия градъ и изпочупи прозорцитѣ на кжщитѣ. Вратитѣ се затръшнаха, поדותѣ изпрѣщѣха, като ча кжщата ще рухне. Отпосле се разбра, че това било избухването на „джепането“ — барутнитѣ складове, запалени отъ турскитѣ войски, при окончателното имъ напушане на града.

Тѣзи две събития, като че ме върнаха къмъ съзнателенъ животъ и азъ почнахъ да следя вече това, което ставаше около менъ. Домътъ ни се опраздни. Тежкитѣ порти се отвориха и видѣхме да пристигатъ руски казаци, съ дълги маждраци (копия). Яхнали бѣха на едри коне, които ми се струваха необикновено голѣми, като слонове. Военната имъ форма ми направи силно впечатление. Такива хора азъ не бѣхъ виждалъ, нито сънувалъ. Но скоро тѣ се изгубиха. Зашото това било само първиятъ руски авангардъ. По-късно тѣ пакъ се върнаха, но времето бѣше вече топло. И тогава бѣха много — пеши, на коне, съ кола и топове. Нашата голѣма кжща пакъ се напълни, но тоя пжтъ съ „братушки“ — войници и офицери. Последнитѣ бѣха настанени въ най-хубавитѣ ни стаи. Помня, че майка ми единъ день ме прати при тѣхъ, да имъ занеса червени яйца и „пармаци“ (сливенски козунаци). Това ще да е било на Великдень 1878 г. А тѣ ми дадоха пълна ченія съ смокини и фурми и една голѣма сребърна пара.